Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 142. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 26, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 26-го ЛИПНЯ 1996 р. Ч. 142. РІК CIII.

УНА-УНСО СПІВПРАЦЮВАТИМЕ З УРЯДОМ

Київ. — УНА-УНСО заявила 20-го липня, що її не задоволяє роля опозиційної партії і вона відтепер дотримуватиметься Конституції і співпрацюватиме з Урядом.

Заступник голови Української Національної Асамблеї Дмитро Корчинський сказав, що УНА-УНСО міняє курс, бо „можливості екстремізму в Україні вичерпані".

„Зміною свого курсу УНА-УНСО хоче продемонструвати, що саме вони [представники організації] достойні бути представлені в органах управління, — підкреслив він. — Поняття опозиції на даний час втрачає сенс, бо Уряд не має чітко вираженої позиції. Ми всі в одному човні і щоб кудись випливти, мусимо гребти в один бік".

Депутат Верховної Ради Олег Вітович, якого 20-го липня обрано головою УНА, зазначив, що його партія вже не думає про своє виживання, а про „перемогу в політичній боротьбі".

УНСО пройшла реорганізацію і тепер складається з ряду легалізованих груп: спортово-патріотичних та професійно-робітничих організацій.

За словами О. Вітовича, реорганізація пов'язана з тим, що раніше вигідніше було боротися в незаконному, воєнізованому стані, а тепер — краще легалізованим шляхом.

Як відомо, внаслідок замаху на прем'єр-міністра Павла Лазаренка, Уряд ввів у державі обмежений надзвичайний стан і заборонив незаконні воєнізовані формування, до яких зараховували УНА-УНСО.

Д. Корчинський, назвавши Конституцію „нашим першим і найбільшим союзником", все ж сказав, що „воєнізовані формування є формою традиційної організації нашого народу". Очевидно, він мав на увазі козаччину.

У зв'язку з тим, що УНА-УНСО буде політичною силою, яка дотримуватиметься Конституції, ні про яку військову допомогу чеченцям і іншим воюючим сторонам не може бути й мови, заявив О. Вітович.

Відомо, що представники цієї організації брали участь у конфліктах у Чечні, Придністров'ї й Абхазії.

Майже 200 дітей захворіли на дизентерію

Київ. — За один день до шпиталю привезено 185 дітей в наслідок друго-го в цьому місяці вибу-ху дизентерії, повідомило 23-го липня агентство Ройтерс, покликаючись на українських урядовців. Майже всі хворі є дітьми.

Представник Міністерства Охорони Здоров'я Анатолій Волошин сказав, що захворілі переважно діти з двох літніх таборів неподалік курортного міста Бердянськ на березі Озівського моря.

За його словами, причиною епідемії є незадовільні санітарні умови на місцевих молочарнях. З цієї самої причини на початку липня захворіло на дизентерію майже 700 осіб в Шостці Сумської області.

А. Волошин звинуватив офіційних осіб у недостатній увазі до санітарних умов на харчових підприємствах. Він висловив тривогу у зв'язку з тим, що ситуація ускладнюється великою кількістю відпочиваючих.

Усі хворі в Бердянську, крім шістьох, є діти, двоє з них в серйозному стані. За словами А. Волошина, кількість хворих напевно збільшиться за добу до 300.

Як відомо, в Шостці після вибуху дизентерії було звільнено посадника міста і закрито молочарні та харчові ринки.

Відкрито консульський пункт України в Атланті

Вашінгтон (Амбасада України). — З метою консульського забезпечення перебування в Атланті під час проведення Олімпійських Ігор українських спортсменів та інших громадян України, в Атланті відкрито тимчасовий консульський пункт України, який знаходиться під адресою: 3324 Ivanhoe Drive, Atlanta, Georgia 30327; tel.: (404) 869-6121, урядо-ві години — від 10-ої до 1-ої години.

Керівником пункту є перший заступник начальника консульського управління МЗС України Микола Кириченко.

Передбачено можливість надання пунктом консульських послуг і громадянам інших країн, зокрема ЗСА. Пункт функціонуватиме до 4-го серпня ц. р.

Уряд винагородить за інформацію про підкладачів бомби

Київ. — Українські власті пропонують 15 блн. карбованців (86,000 дол.) за інформацію, що приведе до арешту осіб, які підклали 16-го липня прем'єрові Павлові Лазаренкові бомбу, повідомив „ОМРІ Дейлі Дайджест".

Внаслідок замаху на прем'єра в Україні запроваджено неповний надзвичайний стан і заборонено незаконні військові формування. Президент Леонід Кучма наказав прийняти до 1-го жовтня спеціяльну програму боротьби із організованою злочинністю.

Як відомо, вибухом бомби пошкоджено авто П. Лазаренка в той час, як він їхав на летовище. Прем'єр не постраждав.

Згідно з повідомленням УНІАН, Представник Руху Володимир Черняк сказав, що замах на П. Лазаренка стався в результаті мафійної боротьби між донецьким і дніпропетровським групами за владу в Києві. П. Лазаренко походить з Дніпропетровського.

Арештують шахтарських лідерів

Краснодон. — Після того як шахтарі 227 шахт України дійшли до згоди з Урядом про повернення їм заборгованих зарплат і припинили страйк, прокуратура розпочала переслідування шахтарських активістів. На Донбасі заарештовано голову профспілкового комітету шахти Оріхівська Михайла Скринського та керівника Незалежної Профспілки Гірників України на об'єднанні "Краснодонвугілля" Петра Кита.

Українське законодавство не допускає переслідування за організацію чи участь у страйках, але в даному випадку застосовується 187 стаття кримінального кодексу, яка передбачає покарання за організацію й участь у групових діях, що порушують громадський порядок. Ідеться передусім про бльокування страйкарями залізниць, автомобільних шляхів та інших об'єктів за межами шахт.

У відповідь на арешт своїх лідерів шахтарі Краснодону погрожують знов припинити роботу.

О. Мороз зволікає з пільгами чорнобильцям

Київ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз під час зустрічі з інвалідами-чорнобильцями ухилився від обіцянки щодо надання їм пільг, повідомила 23-го липня УНІАР.

Відповідаючи на запитання щодо сприяння потерпілим від чорнобильської катастрофи з боку держави, О. Мороз сказав: „Сьогодні на пільги претендує більша частина населення, але ні одна держава світу не може надати чверті свого бюджету на пільги".

Проте він порадив інвалідам-чорнобильцям скласти усі їхні пропозиції і запитання в один документ, який має бути розглянуто у вересні.

На зустрічі, метою якої був пошук шляхів вирішення проблем потерпілих від чорнобильської катастрофи, наведено приклади недбалого ставлення до інвалідів-чорнобильців. Зазначалося, що у регабіліційному центрі, де лікуються постраждалі, немає навіть елементарних ліків та препаратів, необхідних для підтримання їхнього здоров'я.

Директор київського центру регабілітації Володимир Бабешко підтвердив, що установа, яка вважається найкращою в Україні, зовсім не має фондів для лікування, а тим більше для годування пацієнтів.

Крім організацій інвалідів-чорнобильців, у зустрічі брали участь перший секретар київського міського комітету Соціялістичної Партії України Василь Арестов, представники обласної державної адміністрації Києва і районів столиці та лікарі.

Відсвяткували 6-ліття українського прапора над Хрещатиком

Київ. — Депутати Київської Міської Ради теперішнього та попереднього скликань зібралися 24-го липня відсвяткувати шосту річницю підняття жовто-блакитного прапора над міськрадою на Хрещатику.

На той час український прапор ще не був визнаний комуністичною владою, і його підняття над центральною вулицею столиці потребувало від патріотично наставлених депутатів неабиякої наполегливості і відваги.

На відміну від Галичини, де перші демократичні вибори навесні 1990 року принесли націонал-демократам переконливу перемогу, у Києві їхня перевага була мінімальною, а опір імперських, комуністичних сил був незрівнянно дужчим. Не лише ортодоксальна компартійна преса цькувала тоді київських депутатів-патріотів, а й ліберальний "Вечірній Київ" змушений був помістити протест великої групи комуністичних депутатів міськради проти "антиконституційного"

(Закінчення на стор. 4)

Сила віри чи чуда в Ґарабандалі?

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Коли ми говоримо із д-ром Михайлом Розелюком з Канади то перше, що відразу дається відчути, навіть у телефонічній розмові — це якась надзвичайна віра в чуда і молитву, що, як він з переконанням каже, врятували йому здоров'я.

Історію його оздоровлення читаємо в журналі „Ґарабандаль", що виходить англійською мовою, який всеціло посвячений чудам, які вперше пережило четверо молодих еспанських дівчат у 1961 році в місцевості цієї назви, близько французької границі. 18-го червня того року в Кантабрійських горах північної Еспанії,

Д-р М. Розелюк з дружиною Оленою.

дівчатка віком 11-12 років бавилися на пограниччі села, коли, як вони сказали, їм появився мовчки ангел, який незабаром зник. Потрясені тим, дівчата розповіли про це своє переживття, яке, як вони сказали, повторило-ся впродовж 12 днів, а 1-го

(Закінчення на стор. 3)

Відбулася ізраїльсько-палестинська зустріч

Єрусалим, Ізраїль. — На контрольно-пропускному пункті Ерец відбулася розмова ізраїльського міністра закордонних справ Давида Леві з керівником палестинської автономної адміністрації Ясіром Арафатом. Це була перша зустріч високого урядовця Ізраїля з палестинським лідером.

Спостерігачі відразу підкреслили символічне значення цієї зустрічі. Нею офіційний Єрусалим хотів продемонструвати своїм палестинським партнерам, що поважає домовлення, підписані попереднім прем'єром Шимоном Пересом.

Політичний коментатор жидівської газети „Маарів" Гемі Шалев стверджує, що зустріч між Д. Леві і Я. Арафатом покладе край 20-річній ворожнечі між Лікудом і Палестинською визвольною організацією.

Очікується, що в найближчий час відбудеться зустріч нового ізраїльського прем'єр-міністра Беньяміна Нетанягу з Я. Арафатом, якого провідники Лікуду завжди називали не інакше, як „вбивцею і терористом". Сам Б. Нетанягу щодо зустрічі з Я. Арафатом висловився без ніякого ентузіязму: „ Зустріч відбудеться лише тоді, коли цього вимагатимуть життєво важливі інтереси моєї батьківщини".

Р. Перо таки кандидуватиме

Вашінгтон. — Минулого четверга, 11-го липня, виступаючи наа програмі телевізійної мережі Ей-Бі-Сі "Добрий ранок Америко" Росс Перо заявив, що таки пропонуватиме свою кандидатуру Реформістської партії на номінацію у цьогорічних президентських виборах. Хоч це не було для нікого великою несподіванкою, то все ж таки воно дещо змінило виборчі політичні перспективи інших кандидатів, а виборцям дасть більшу різноманітність вибору.

Р. Перо ствердив, що він є найбільш відповідним кандидатом, щоб бути номінованим від Реформістської партії, яку, до речі, він заснував, на кандидата у цьогорічних президентських виборах, бо „цього бажає також американський народ".

Вступом Р. Перо у цьогорічну президентську виборчу кампанію всього два дні після того, як свою кандидатуру Реформістської партії запропонував Ричард Ламм, колишній губернатор стейту Кольорадо, дуже радіє Білий Дім, розраховуючи на те, що це відтягне голоси від республіканського кандидата Роберта Дола, котрий очевидно є стурбований цим ходом подій.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВІДКРИЛАСЬ ФІЛІЯ МІЖНАРОДНОЇ АМНЕСТІЇ

КИЇВ. — Філія Міжнародної амнестії — впливової організації, яка стежить за дотриманням людських прав у цілому світі, — зареєстрована нещодавно Міністерством Юстиції України. Її представник Олександер Букало заявив, що особливу увагу Міжнародна амнестія приділятиме знесенню смертної кари в Україні. Торік, за його словами, тут страчено 149 осіб, що є третім найгіршим результатом у світі. Водночас він підкреслив, що від 1987 року в Україні не зареєстровано жодного в'язня сумління. Українські правозахисники, однак, ставлять під сумнів це твердження, з якого зокрема випливає, що заарештований наприкінці 1990 року народний депутат Степан Хмара був звичайнісіньким хуліганом.

С. РАДУЄВ ЯКЩО Й БУВ В УКРАЇНІ, ТО БЕЗ ВІДОМА МІЛІЦІЇ

КИЇВ. — Заступник міністра внутрішніх справ України Юрій Вандін заявив, що його міністерство не отримувало по своїх каналах жодної оперативної інформації про перебування одного з провідників чеченського Руху опору Салмана Радуєва в Україні. Довгий час росіяни вважали цього чеченського командира загиблим, проте нещодавно він з'явився перед журналістами в Ґудермесі і повідомив, що після важкого поранення лікувався в Німеччині. Російське телебачення поінформувало, однак, що Радуєв насправді мав складну хірургічну операцію в Києві, після чого долікувався в Криму. Ю. Вандін вважає це малоймовірним, оскільки, за українським законом, усі лікарі зобов'язані повідомляти міліцію про хворих із вогнепальними та ножовими пораненнями. "Тим часом до нас жодного такого повідомлення не надійшло", — сказав заступник міністра.

З'ЯВИВСЯ НОВИЙ ЧАСОПИС

КИЇВ. — Досить несподіваний для України молодечий часопис "Галас" чи, як калямбурно значиться на обкладинці, ГАЛАS, побачив світ у Києві за сприянням міжнародного фонду "Відродження" та інших спонзорів. Це люксусове, щедро ілюстроване видання від початку і до кінця присвячене сучасній музиці, українській і чужій. Це, властиво, вже третє видання такого типу в Україні; два попередні, однак, є російськомовними. Редактором "Галасу" є ентузіяст українського року, популярний тележурналіст Олександер Євтушенко. Він вважає, що в Україні з'явилося чимало цікавих виконавців сучасної музики, підтвердженням чого є і фестивалі "Червона рута", і гіт-паради українського радіо. "Галас" плянує не лише популяризацію української рок-музики, а й аналізу її у контексті національних і світових традицій. До кожного числа "Галасу" додається авдіокасета з записами виконавців, про яких ідеться в журналі. Друкується "Галас" у Чехії, де, за словами О. Євтушенка, поліграфія ліпша, а ціни нижчі.

УКРАЇНА СПІВПРАЦЮВАТИМЕ З БОСНІЄЮ

КИЇВ. — Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко зустрівся з міністром енергетики, гірничої справи та промисловости Боснії і Герцеговини Еневером Кресо. Обговорювалися питання економічної співпраці між двома країнами, зокрема участь України у міжнародній програмі відбудови Боснії і Герцеговини. Попри економічну кризу, Україна виділила 50,000 дол. на проведення демократичних виборів у цій країні. "Ми розуміємо, що це суто символічна сума, — сказав Геннадій Удовенко, — але вона є виявом нашої солідарности з народом Боснії та Герцеговини у його зусиллях відновити мирне демократичне життя на своїй землі".

ПЕРЕВІРЯЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ

КИЇВ. — За ініціятивою ряду громадських організацій та за їхньою участю, київська міська державна адміністрація перевірила, як впроваджується та функціонує українська мова у школах столиці. З'ясувалося, що навіть куцій пізньокомуністичний "Закон про мови в УРСР" у більшості шкіл не виконується. Хоча формально понад 80 відс. столичних шкіл вважаються тепер українськими, майже всі учні і вчителі розмовляють між лекціями, а нерідко й на лекціях, по-російськи. Особливо часто викладається по-російськи курс світової літератури, який впроваджено в незалежній Україні замість курсу російської літератури і який здебільшого викладають ті самі вчителі-русисти. Нерідко на різних заняттях використовуються російські, або й старі совєтські підручники. На своє виправдання керівники шкіл нарікають на брак фондів і на затримку платні вчителям. "Нам важко від них щось вимагати, бо вони й так розбігаються", — стверд-жують директори.

"НАДСЯННЯ" ДОБИВАЄТЬСЯ ІСТОРИЧНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТИ

КИЇВ. — Товариство "Надсяння", що об'єднує переселенців з Лемківщини, Надсяння, Підляшшя та Холмщини, звернулося до Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з заявою з приводу доповнень до закону про статус ветеранів війни та гарантії їхнього соціяльного захисту. На думку членів товариства, ці доповнення є ще однією спробою приховати правду про геноцид українців на території Польщі наприкінці та по закінченні Другої світової війни, зокрема під час Акції "Вісла". "Виглядає, що польський і український уряди хочуть дрібними подачками відкупитися від жертв геноциду й приховати за напівправдою злочини своїх комуністичних попередників", — стверджують автори заяви.

НОВА КНИГА ПРО ҐЕНОЦИД

КИЇВ. — Відомий письменник і публіцист Олекса Мусієнко, який уже багато років вивчає документи й збирає свідчення про злочини комуністичного режиму в Україні, опублікував нову книгу "Український етноцид". Серед вражаючих цифр і фактів, зібраних у книзі, повідомляється зокрема, що на момент початку німецько-совєтської війни 22-го червня 1941 року в енкаведистських тюрмах в Україні перебувало 6,643 особи. Найбільше з них, 25 відс., звинувачувалось у причетності до ОУН, 20 відс. — у "контрреволюційній діяльності", 7 відс. — у шпигунстві, 3 відс. — у "зраді батьківщини" і ще 3 відс. сиділи просто як "ворожий елемент" — колишні царські офіцери, службовці, члени дореволюційних політичних партій, "куркулі", дрібні власники. Практично всі ці люди були знищені большевиками перед відступом на схід.

В АМЕРИЦІ

НЕЗВАЖАЮЧИ НА МОЖЛИВІ конфлікти з торговельними партнерами ЗСА, Конгрес у вівторок, 23-го липня, затвердив законопроєкт, який вимагатиме від Президента застосувати санкції проти закордонних фірм, що роблять значні капіталовкладення в Ірані та Лібії. Не беручи під увагу погроз европейських країн, які провадять торгівлю з тими країнами, президент Билл Клінтон, хоча на початку мав сумніви щодо правильности цієї акції сказав, що цей законопроєкт підпише. Цей новий крок ЗСА є вже другим з черги, бо перший виник на тлі торгівлі з Кубою, що поставило ЗСА на прю з Канадою, Мехіко і країнами Европейського союзу.

У СВІТІ

СИЛВАНА ФОА, речниця Організації Об'єднаних Націй, категорично заперечила голослівні твердження ЗСА про те, що працівників і обладнання ООН вживається для допомоги генеральному секретареві Бутросові Бутросові-Галі залишитися на третю каденцію керівником цієї світової організації. Вона назвала ці закиди „ ганебною кампанією дезінформації". Ці наклепи на працівників ООН минулого понеділка, 22-го липня, зробив речник ЗСА в ООН Джеймс Рубін, і С. Фоа не може зрозуміти, щоб така могутня країна як ЗСА вдавалася до таких нікчемних заходів, щоб тільки досягти своєї мети. Це на її думку пахне поворотом до меккартизму.

Сила віри...

(Закінчення зі стор. 1)

липня ангел повідомив їх, що наступного дня появиться Пречиста Діва. Між численними людьми, що 2-го липня зібралися, щоб побачити чудо, були також священики. Дівчаткам появилася Мати Божа із двома ангелами, з яких один мав бути цей, що сповіщав чудо. Впродовж наступних півтора року це чудо повторилося, як пишуть, сотні разів, в часі чого дівчатка попадали в екстазу і передавали доручення Пречистої Діви про пересторогу для світу, чуда, які мають статися, і про яких дату дівчатка знають точно. Все це, участь священиків та ствердження лікарів, що на події немає природного пояснення, викликало у великій кількості віруючих захоплення і глибоку віру в це, що сталося чи що станеться. Воно довело до широкої літератури про чуда в Ґарабандалі, про організації, які далі поширюють цей культ Пречистої і до того, що туди постійно від 1961 року їдуть вірні, подібно як до Люрду, та шукають помочі Пречистої у своїх хворобах, нещастях чи каліцтвах. Організація „Робітники Пречистої з гори Кармель" видає широку літературу, окремий двомісячник англійською мовою під назвою „Ґарабандаль", брошури в десятках різних мовах, відеока сети та інше.

Саме в квартальнику „Ґарабандаль" у двох числах читаємо обширно про надзвичайне оздоровлення д-ра М. Розелюка з Канади і це спонукає нас перевести з ним телефонічну розмову, щоб таки безпосередньо почути про це, що і як сталося.

Розмова з д-ром Розелюком тільки потвердила те, що він широко та точно описав у журналі і що він 14-го січня цього року передавав на телевізійній українській програмі „Контакт". Коротко, в лютому 1986 року д-р М. Розелюк мав автомобільний випадок, що залишив його із невилікувальним пошкодженням шиї і щоки, які привели до постійних сильних болів карку і хребта. Вони всеціло полонили його дальше життя і можливість виконувати дентистичну практику. Завдяки глибокій вірі своєї матері та дружини, він переконався не лише до постійної молитви, але і до прощі, до Ґарабандалю. Там у 1993 році він дістав від „сліпого апостола" Джої Льоманджіно на короткий час медалик, який поцілувала свого часу саме Пречиста Діва з гори Кармель. Як розповідає д-р М. Розелюк, він молився тримаючи медалик на шиї і від того дня усі його болі всеціло уступили. Від того часу проминуло вже повні три роки.

Подружжя Розелюків їздить з доповідями по різних громадах і проповідує силу чуд Пречистої Діви, де б вони не були. Вони були тими, що постаралися про переклад відео про чуда на українську мову та передали в Україну, вони стараються допомогти усім, хто просить про поміч. На наше запитання чи д-р М. Розелюк може дати приклад іншого подібного випадку, як мав місце з ним, він негайно розповідає про це, як його відвідала подружка проф. Б. Гр., вияснюючи про їхнє горе з дитинкою, яка ненароджена ще, але не розвивається, має неправильну побудову та не росте. Як завжди, д-р М. Розелюк помолився і положив на ненароджене дитятко медалик з Ґарабандалю і, як каже, відтак народився хлопчик із правильною вагою та побудовою.

— Є багато випадків чудесного оздоровлення, — закінчив д-р М. Розелюк свою розповідь телефоном, — треба лише молитися і сильно вірити в цю Божу силу, яка діє невиснено і незрозуміло, коли, та як. Чому саме мене вибрала Пречиста Діва — також не буду ніколи знати.

У ВІВТОРОК, 23-ГО ЛИПНЯ, Сенат, як і Палата Репрезентантів вже раніше, схвалив досить всебічний законопроєкт у справі існуючої державної системи допомоги вбогим і тим, що не можуть заробити, бо не мають праці. Голосами 74 до 24 сенатори вирішили припинити державне запевнення фінансової допомоги для вбогих дітей та надати поодиноким стейтам обширні нові права заряджувати згаданими програмами у своїх стейтах, виділяючи їм для цього відповідні суми грошей. Президент Билл Клінтон, який вже два рази наклав своє вето на представлені йому в цій справі законопроєкти, цим разом сказав, що хоча бачить поліпшення, то вимагатиме дальших поправок поки покладе свій підпис.

ПОВІДОМЛЯЄМО

ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО В ДІЯСПОРІ,

що праці над встановленням **„ХВИЛІІ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІДРОДЖЕННЯ"** біля пам'ятника Тарасові Шевченкові у Львові інтенсивно продовжуються.

Згідно зі зобов'язуючою заявою Керівництва Будови вони будуть вчасно закінчені так, щоб ЛЬВІВСЬКА МІСЬКА РАДА могла передати цілий комплекс пам'ятника до диспозиції українського громадянства в часі святкувань П'ЯТОЇ РІЧНИЦІ відновлення УКРАЇНСЬКОЇ СОБОРНОЇ ДЕРЖАВИ. Для цієї мети передбачається **неділя, 25-го серпня ц.р.**

Шановні жертводавці на будову цього пам'ятника, які в той час будуть у Львові, могтимуть одержати спеціяльні пропуски на офіційну трибуну згаданого святкового акту у голови нашого комітету в готелі Проф-Центр „Карпати", вул. Вол. Великого (раніше Артема) ч. 50. 23-го серпня ц.р. від год. 14 до 18-ої.

Загальний вид на пам'ятник під час встановлення „Хвилі національного відродження".

Торонто — Ню Йорк, липень 1996

За Український Громадський Комітет Будови Пам'ятника ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ у ЛЬВОВІ:

д-р Василь Іваницький, голова
о. Василь Цимбалістий, ЧСВВ, секретар

сест. Неоніля Сохан ПС
сест. Маруся Борковська сест. Христя Кохан
сест. Марта Мельник сест. Катя Куцина
сест. Нана Щука сест. Софія Березовська
сест. Ірка Зварич сест. Таня Хархаліс

сест. Ґандзя Савицька Мицак
сест. Оксана Кордуба сест. Дануся Мандич
сест. Галя Глушко сест. Ліда Буняк
сест. Оксана Ковч бр. Орест Лебедь
сест. Таля О'Конел д-р Ераст Гафткович

ТАБІР ПТАШАТ

ПЕРШІ 96 СТЕЖІ

Союзівка
30-го червня - 6-го липня, 1996

"Чайки"
Тома Мандич
Петрусь Раковський
Стефан Канарський
Микола Сейлик

"Сороки"
Лариса Бойко
Мелодія Рош
Захар Буняк
Орест Микел

"Ластівки"
Катерина Ґудзяк
Андрея Колінська
Ляля Бенсон
Олександер Шморгун
Маркіян О'Конел

"Дятелі"
Микола Глушко
Микола Буняк
Аніса Бойко
Діянна Куровицька
Аня Нона
Наталія Пилипишин
Лідуся Ковінько

"Журавлі"
Вірлянка Щука
Андрій Гафткович
Александра Кузишин
Катерина Кузишин
Мелася Павлишин
Юстина Микел

"Чаплі"
Павлусь Гадзевич
Андрійко Мельник
Жданчик Кордуба
Марко Кохан
Юліян Черник
Лесьо Григорович

"Яструби"
Максим Мицак
Андрійко Зварич
Микола Куцина
Матвій Шепель
Василь Буняк
Андрійко Березовський
Юрко Воскобійник

"Жайворонки"
Ляриска Борковська
Вікторія Зварич
Аріянна Лебедь
Катруся Хархаліс
Адріяна Ковч
Марія Чопівська
Адя Шморгун
Татіяна Палилик
Мартуся Гура
Александра Лехман

Фундація „Сейбр" (Світло) закінчила проєкт бизнесових видань

Українсько-американський неприбутковий доброчинний фонд „Сейбр" (Світло), Львів, віддав до друку український переклад „Найкраща книжка про збут і маркетинг" Пітера Гінгстона (Hingston Associates, Perthshire, Scotland). Це п'ята і остання книжка зі серії „Бібліотечка малого бизнесу", призначена для все більшої зростаючої кількости бизнесменів і менаджерів у приватному секторі української економіки. Цю вістку подали Ольга Ісаєвич, директор „Сейбр" (Світло), і Чарлз Ґетчел, дорадник видавничих проєктів американської Фундації „Сейбр", 19-го червня 1996 року у Кеймбриджі, Масс. Фундація „Сейбр" провела переговори з американськими і англійськими видавцями відносно видавничих прав на українські переклади, а також координувала фінансування проєкту фундацією Вілліяма Н. Доннера у Ню Йорку.

Серія включає також такі книжки: „Вчись аналізувати ринок" Пола Н. Гейґа і Пітера Джексона (Kogan Page, Ltd. London); „Власне мале підприємство — це просто" Ричарда Р. Ґаллаґера (Doubleday, New York); „Економіка в одній лекції" Генрі Гезліта (Crown Publishers, Inc, New York) і „Найкращий посібник з малого бизнесу" Пітера Гінґстона (Hingston Associates, Perthshire, Scotland).

Керівником видавничого проєкту у Львові є Ольга Ісаєвич, їй допомагали Олександер Дєдик, Ігор Смольянінов і група перекладачів.

Кошти від продажу цих книжок були призначені на видання перекладів інших найактуальніших книжок для України. На жаль, складна фінансова си-туація освіти, бібліотек, невиплати заробітної платні та стипендій, з одного боку, а з другого недієздатність комерційного розповсюдження книжок та високі податки є серйозною перешкодою в цій справі. Тому „Сейбр" намагається передати якнайбільше цих книжок безпосередньо фахівцям, викладачам, студентам шляхом пожертвувань школам, установам, бібліотекам і організаціям.

Комплект з п'яти книжок з поштовою пересилкою в Україні коштує 10 дол. Наприклад, пожертва в сумі 100 дол. уможливлює купівлю і пересилку комплектів, тобто 50 книжок разом.

Пожертву можна вплатити банковим переказом на адресу: Україна 290001, Львів, вул. Гнатюка 2, Промінвестбанк.

Число конта # 001076520 Фундації „Сейбр" (Світло) із заміткою на переказі „доброчинна пожертва" — Prominvestbank, 2 Hnatiuk St., 290001 Lviv, Ukraine, for credit to U. S. $ account #001076520 0f Sabre-Svitlo Foundation with reference „charitable contribution" mentioned on the bank transfer.

Якщо жертводавець бажає свою пожертву спрямувати в якусь специфічну школу, установу чи бібліотеку, просимо про це окремо повідомити О. Ісаєвич. Тел., факс в Україні: (380) 322-42-74-42; e-mail: alex@sabre.lviv.ua.

Фундація ім. Мотта допомагає Інститутові ім. Пилипа Орлика

Фонд Україна—ЗСА одержав дворічний даток в сумі 150,000 дол. від Фундації ім. Чарлза Стюарта Мотта на часткову підтримку Інституту Демократії ім. Пилипа Орлика у Києві.

Інститут Демократії ім. Пилипа Орлика (ІДПО), незалежна дослідницька установа з питань суспільної політики, створена в 1991 році Фондом Україна—ЗСА, здобув собі славу, як достовірне, непартійне джерело інформацій про демократію і суспільство для українців. Своєю об'єктивною інформацією інститут надає допомогу зростаючому колу політологів та кореспондентів в Україні. В інституті знаходиться бібліотека з матеріялами про суспільну політику та бюра таких програм фонду, як Програма сприяння українським громадським організаціям (ГО) і Програма місцевого самоврядування.

Фундація ім. Мотта, яка має осередок у Флінті, Миш., була створена з метою сприяти розвиткові справедливого, безстороннього та надійного суспільства в чотирьох програмових гілках під такими назвами: „Громадське суспільство", „Навколишнє природне середовище", „Місто Флінт" та „Бідність". За час свого існування Фундація ім. Мотта поширила свою діяльність поза межі самого Флінту. Багато з програм Фундації в ді-лянці громадського сус-пільства спрямовані на країни Центральної Европи і нові незалежні держави колишнього Совєтського Союзу.

Цей даток Фондові Україна—ЗСА підтримуватиме працю ІДПО у виданнях, перекладах, семінарах і розвитку Центру сприяння українським ГО та Програмі місцевого самоврядування. Ці фонди критичні, щоб допомогти ІДПО підвищити рівень громадських дебатів та сприяти розвиткові сильного демократичного суспільства в Україні.

Фонд Україна—ЗСА — некомерційна, недержавна організація, метою якої є сприяти розвиткові демократичних процесів і ринкової економіки в Україні. За дальшими інформаціями слід звертатися до U. S.—Ukraine Foun dation, 1511 K Street, NW, Suite 1100, Washington, DC 20005. Tel.: (202) 347-4264, fax.: (202) 347-4267, E-mail: ukraine@access.digex.net.

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що у вівторок 9-го липня 1996 року відійшла у вічність наша дорога БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ МЕДВІДЬ
з дому БЕРНИК

нар. 1905 р. в селі Лисятичі

Залишені у глибокому смутку:

внук — ЮРІЙ БОГАЦЬКИЙ з дружиною СОНЕЮ
внучка — МАРУСЯ БОГАЦЬКА
правнуки — АНДРІЙКО і НАТАЛКА
зять — ВСЕВОЛОД БОГАЦЬКИЙ
ближча і дальша родина в Україні й Арґентині.

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю 12-го липня 1996 р. у Ст. Петерсбургу, Фла.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
АКАДЕМІЯ ІНЖЕНЕРНИХ НАУК УКРАЇНИ
діляться сумною вісткою з членами і громадою, що 19-го липня 1996 р. упокоївся в Бозі на 69-му році життя

бл. п.
академік, дипл. інж.

ІГОР СУХОВЕРСЬКИЙ

член ТУІА, дійсний член АІНУ, визначний інженер та громадянин.

Складаємо щирі вислови співчуття дружині Марії, доням і їхнім родинам, братові Борисові і родині.

Хай Всевишній облегшить ваш біль.

ГОЛОВНА УПРАВА ТУІА
БЮРО АІНУкраїни в ЗСА

Ділимося сумною вісткою з нашими товаришками та товаришами і всіма колишніми мешканцями Зальцбурґу, що в січні 1996 р. по довгій недузі відійшов від нас у вічність наш друг з гімназійних часів

бл. п.

ЛЕВ КУСЯКА

ПОХОРОННІ відправи відбулись в Клівленді.

Опечаленій дружині Елисаветі, доням та цілій родині складаємо глибокі вислови сердечного співчуття.

КОМІТЕТ КОЛИШНІХ УЧНІВ
ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

ПОДЯКА

31-го січня 1996 року померла моя незабутня ДРУЖИНА

бл. п.

ЗІНА РАКОВСЬКА

Не так давно у „Свободі" була надрукована подяка всім, хто замість квітів на могилу склав датки до Товариства Допомоги Сиротам.

Але серця людські є завжди відкриті для добрих діл, тому й надалі надходять добровільні датки, що люди складають для того, щоб допомогти тим, хто найбільше потребує цієї помочі тепер.

Сьогодні складаємо щиру подяку і подаємо списки жертводавців, хто у пам'ять моєї дружини допомагає цим нещасним сиротам.

Хай Бог винагородить вас за вашу доброту!

	500 дол.	Борис Федорців;
	320	Роман і Галина Поритко;
по	200	К. Озарків, Джордж Мицак;
	150	Анна Павлів;
	120	Марія Дозорська;
по	100	Джордж Руденський, Джон Чернявський, Симон Забродський, Нестор Сендік, Роман Левицький, Мирон Стрілка, Роман Стефанюк, Евген Гіль, Люба Раковська, Барбара Тимків;
	60	Надя і Мирослав Троян;
по	50	Джей Ражанковські, Атанас Слусарчук, Джаніс Лотт, Наталя Крупська, Віктор і Ірена Чорнодольські, Тарас Борис, Іван і Катерина Козак, С. Дмитерко, Марія Крижанівська, Михаїл Боївка, Димидіус Бобеляк, Наталка Кузик, Михаїл Баб'як, Валентина Ґлюх, Тетяна Бутович, Ярополк Раковський, М. Гарасів, Богдан Мриц, Петро Новак, Роман Дейнека, Михайло Соф'як, Евген Голюка, Петро і Анна Панчишин, В. Шайдевич, Лавро Полон, Михайло Середович, Оксана Лукашевич-Полон, Василь Жуковець, В. Богданів, Анатоль Яцюк, Богдан Маркусь, Борис Просянік, Михаїл і Ніна Сенків;
по	40	Евген Матиюк, С. Т. Демчак;
по	30	Оксана Трешньовська, Нестор Филипович, Ярослава Бенко, Уляна Антоненко;
по	25	Джан Купіна, Михайло Новак, Марія Палідвор, Люба Лапичак, Джон Лесько, Ігор Рак, Ольга Федик, Петро Масуряк, Роман Лазарчук, Василь Мудрий, Ніколас Кунинський, Альбіна Чаповська, Валтер Костюк, Степан Ковалів, Ігор і Рома Гайда; Тим'як Марія і Сидір, Оксана Мазяр, Евген Олекси, Мартін Солонинка, Михаїл Свінчук, Ірена Ґрохоля, Ольга Цибрівська, Іван Близняк, Віктор Андре, Волтер Децик, Алла Трохимчук, Любомира Чапельська, Гелен Васіяк, Володимир Залуцький, Михайло Ґук, Стефанія Кобилецька, Марта Турчин, Василь Шеремета, Джон і Марі Тарук, Дон Біраковські, Ольга Ільків, Ольга Лехнюк, Андрій Турчин, Вільям Селезінка, Олег Калба, Джозеф Джексон, Александр Благітка, Яким Тинюх, Нестор Кузич, Анна Стельмах, Зенон Команицький, Роман Бараник, Дам'ян Ліщинський, Галина і Роман Микита;
по	20	Юліяна Лозинська, Ярослава Ростковіч, Гелен Кратон, Ярослав Конопада, Михайло Світлик, Волтер Пакула, Тарас Тепік, Анізія Копистянська;
по	15	Ярослава Лапка, Іванна Жовнір, Катерина Березяк, Софія Салдан, Віктор Надозірний, Ярослава Клим, Антоніна Тхір, Мері Рафаел, Волтер Миґаль, Гелена Макарумка, Ірена Хмілевська, Александер Косенко, Володимир Конопацький, Михайло Тренза, Катерина Денисенко, Валтер Вальчук, Ніна Михалевич, Оліція Ортинська, Мирон Захаревич, Ольга Труш, Михайло Рапач, Йосип Серафин, Павел Присмак, Іван і Евдокія Беш, Ярослав Копистинський, Ярослава Левицька, Анна Мартинюк, Джей Гамуляк;
по	10	Василь Мельник, Михайло Василишин, Данило Томасщук, Марія Костик, Богдан Козак, родина Бараник, Стефан Ґоґняк, Катерина і Микола Домашевські;
	8	Алісія Курляк;
	5	Мері Моран.

Крім того хочемо висловити глибоку вдячність всім, хто у пам'ять Зіни Раковської, вирішив допомогти нещасним сиротам, ставши спонзором дитини на рік і надіславши для цього до Товариства Допомоги Сиротам в Україні 180 долярів.

Тож хочемо повідомити, що спонзорами надіслано 5,580 дол., що разом з одноразовими датками становить 12,113 дол.

В загальному, з попередніми датками дотепер зібрано ______ 21,243 дол.

СПИСКИ СПОНЗОРІВ:

Люба Онуферко, Євген Равбуха, Василь Кавка, Ольга Цар, Богдан Сірак, Ляриса Маґун, Ольга Кузьмович, Степан Боєчко, Ярослав Березовський, Люба Артимишин, Олександр Олійник, Ігор і Рослана Мартинюк, Олександр і Лідія Ганас, Зенон Питляр, Богдан і Наталія Домаровські, Уляна Дячук, Ольга і Лев Стеткевич, Микола і Володимира Кавка, Богдан Фостяк, Борис Раковський, Дмитро Стецик, Віра Павляк, Осип і Ярослава Гапій, Ака Перейма, Анна Плескун, Олександра Івасиків, Юрко і Оксана Храневич, Надія і Святослав Цибрух, Володимир Німилович, Надія і Маріян Цьолко, Людмила Ладунай.

Ще раз щиро дякуємо!

ІГОР РАКОВСЬКИЙ з родиною

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

„А де був Господь 17-го липня?"

Коли від тижня ціла Північна Америка стоїть під знаком жахливого нещастя з літаком лінії Транс Ворлд Ейрлайнс, який, впавши негайно після вилету із летовища ім. Кеннеді, поховав на дні океану 230 осіб, немає що дивуватися, що родини невинно погиблих, а то й духовники, які відправляють численні Богослуження за них, ставлять тепер часто таке питання, а за ними повторяють його у часописних написах, на сторінках американської преси. Бо, незважаючи на те, що досі, понад тиждень після катастрофи, далі не відомо причини, чому таке нещастя сталося — одне є певне, що жертвами його впало 230 зовсім невинних осіб, в більшості молодого віку, які щойно розпочинали життя. Якщо порахувати, скільки поруч тих 230 жертв додаткових осіб заторкнуло це нещастя, то не можна дивуватися, якщо воно до сьогодні і напевно ще дуже довго буде в центрі уваги цілої американської громадськости, а питання чому саме жертвами впали ці, а не інші люди, буде на устах усіх, а у тих, що безпосередньо потерпіли таки зв'язане із гірким „а де був Господь?"

Нам тепер ще не відомо і ледве чи скоро буде відомо, хто був безпосереднім атентатчиком, якщо катастрофа була справді спричинена зумисне, а не із-за якихось технічних недотягнень, але, якби воно не було, далі залишиться для усіх одвертим питання — „чому" і буде напевно переслідувати всіх, що були близькі тим жертвам, ще довгий, довгий час.

Коли читаємо кожного дня довгі та точні описи поодиноких випадків, які часто в останній хвилині зв'язали людей із нещасливим летом, то ще більше застановляємося, якими дивними і ніколи невідомими шляхами іде людська доля, та як важко передбачити, що станеться наступного дня.

А з тими думками напливають ще також інші на тему непевности та небезпеки у тому здавалося б тепер дуже певному та мирному світі, що пів сторіччя після Другої світової війни роззброюється, обіцяє нищити нуклеарну зброю і жити щасливим життям.

Але цей спокій є дуже проблематичний, коли взяти до уваги часті терористичні акти, що власне викликують ту непевність, коли не знати „ні дня, ні години", хто буде їх жертвою. І власне ця непевність, де і коли та чи інша терористична група рішить перевести новий напад за спиною, а не як пристало на рівнорядну боротьбу віч-на-віч, викликує психічний неспокій у кожного з нас.

Правда, ми могли віддихнути із полегшею, коли прочитали вкінці у американській пресі список жертв лету 800 і не знайшли там українських прізвищ. Це однак дуже вузький та еґоїстичний спосіб думання, який ніяк не звільняє нас від глибокого потрясення тим нещастям, що сталося так близько нас і забрало стільки людського життя. Бо це, що тим разом не було між потерпілими українців, це такий самий припадок, як і той, що каже ставити питання, чому ці, а не інші.

А коли справді причиною був терористичний акт, то чому саме він був виконаний того дня і на тому літаку?

Може за деякий час розвідча служба та технічний персонал дійдуть до розв'язки тих численних питань „чому", а принайменше зможуть із певністю подати, що було причиною катастрофи. Це однак не поверне родинам їхніх близьких і не загоїть їхніх душевних ран.

А тим часом час присипле для загалу попелом забуття цей глум над безпекою людського життя в часі загального миру, аж до чергового акту терору, а з ним ненависти до політичних режимів, жертвою якої падуть невинні люди.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ярослав Гайвас

В ПОШУКАХ НОВИХ СПОСОБІВ РЕСТАВРУВАТИ ІМПЕРІЮ

II

Як усі росіяни, Соколов потішає себе тим, що Захід, особливо ЗСА, має ініціятиву в різних закутках світу. Він себе втішає „жорстоким протиставленням, ненавистю і новими проблемами" (у Лібії, Іраку, Ірані). Так, це проблеми нелегкі і не завжди викликані інтересами Вашинґтону, а тільки обороною деяких американських клієнтів. Він кличе на поміч „велику і самостійницьку історію Росії", відкликується на історичні приклади, які теоретично мають свої аналоги тепер, коли Росія, виявивши потрібні таланти, поведе російський народ до „маштабних цілей". Правда, це було. Але було в зовсім інших умовах, коли для Франції німецька небезпека була більшою, ніж російська, а для Німеччини польська — актуальнішою від російської. Коли сусіди України нічого так не прагнули, як підгодуватися живим тілом української нації, її територією і людьми, які мали служити для тих сусідів, як це зформулював польський україножер Станіслав Ґрабський, матеріялом для зміцнення їхньої „крови і кости". Тепер і для Польщі, і для Чехії, навіть для Мадярщини міцна українська держава — це найкраще запевнення їхньої безпеки. Реставрації російської імперії не буде, бо сусіди України та інші европейські народи таки добре приглядаються і приглядатимуться, що діється в Росії та довкруги неї. І ніхто не хоче тієї імперії.

Три варіянти

І тому Соколову доводиться стверджувати, що „новий світовий кольос може вирости тільки на очах світу та в співпраці з ним, в тому числі і з Заходом". І це дає надію деяким росіянам, а з ними й Соколову, на імперіялістичну рецидиву. Але Соколов є досить критичний, щоб акцептувати три варіянти реставрації російської імперії. Це, в першу чергу, відновлення в будь-якій формі СССР. Для такого відновлення немає й не буде підставових внутрішніх і зовнішніх елементів. Ніякій силі у Росії не вдасться повернути монопартію, бо на це ні „близькі сусіди", ні „дальші сусіди", ні взагалі світ добровільно не погодиться, а в самій Росії немає для цього достатніх сил. Бо не лише нема Леніна, але й Троцького, Бухаріна, Дзєржинського, ані їхніх відповідників в інших народів, колишніх складових частин СССР. Названі провідники мали не лише непохитну віру у „загірню комуну", але й таланти у різних ділянках, які вможливлювали реалізацію плянів. З ними і завдяки їм виріс Сталін, який їх знищив.

Нереальний і другий варіянт, тобто якась керенщина. Може, хтось ще вірить, що можна погодити демократію і лібералізм з „єдінонєдєлімою", але цього не беруть серйозно ні російські народні маси, ні переважаюча частина інтеліґенції. Згадаймо хоч би Ґріґорія Явлінського, лікара-окуліста Святослава Фьодорова. А третій варіянт, каґебівсько-генеральський бонапартизм, показав 19-го серпня 1991 року, що це партачі, що навіть не змогли втримати в своїх руках владу, яку їм у великій мірі передав добровільно, чи напівдобровільно, Міхаїл Ґорбачов. Про мілітарну силу в іншому місці сказав вже Соколов, а безголовий вимарш зі Східньої Німеччини, Мадярщини, Чехо-Словаччини, накінець Чечня, — потвердили це. І нині величезний людський апарат КҐБ і його прибудівок — понад півмільйона людей, ще й армія таємних аґентів-„стукачів" — задоволилися тим, що посіли численні керівні пости в економічному керівництві і використали можливості приватизації для власного збагачення. Пописалися в тому також численні генерали, а ми знаємо з досвіду, що вояки в мундирі, які складають у наплечниках золото і валюту, не рискуватимуть своїм життям.

Залишається, навіть не так на папері, як у хворій уяві, надія на частину Заходу, яка з наївної поблажливости лише буде приглядатися безчинно, як Москва реставруватиме імперію на базі 150 млн. людей і на обмеженій, але ще таки величезній території. Та ще й, очевидно, при помочі десятків більйонів подарованих або позичених „на вічне віддання" долярів. Очевидно, такий розрахунок стосується в першу чергу ЗСА. І воно справді завжди можливо, що в ЗСА знайдуться інтереси різних груп, які не лише замикатимуть очі на те, що діється в Росії та довкола неї, але рахуватимуть наперед свої прибутки з такого розвитку подій. Одначе в европейців розрахунок буде не той, бо вони ще так недавно числили, скільки кілометрів мусять пройти російські танки до ...Піренеїв. Европейці того не забули й забути не можуть, тому вони дбають і дбатимуть, щоб російський кордон був якнайдалі від них, та щоб між Росією та їхніми кордонами було якнайбільше перешкод. І той стан не зміниться для них. І тому вони висунули ідею „европеїзації" НАТО, тобто створення всередині НАТО окремого европейського ядра під керівництвом европейських сил і при співпраці Вашинґтону, який, як і дотепер, керуватиме цілістю НАТО. Як знаємо, в ЗСА не всі політично заанґажовані чинники захоплені цим, оскільки не дуже раді поширенню НАТО. Завжди „реді ту принт" „Ню Йорк Таймс" знову у своїй редакційній статті висловився фактично проти поширення НАТО, а в існуючих можливостях порадив принаймні зволікати цю справу.

Відкритий світ

Західній світ — відкритий світ, особливо ЗСА, де керівники департаментів не раз довідуються з преси, що діється в уряді. Про це знають росіяни. І це враховує Владімір Соколов. Він пише: „Не комунізм, не західня демократія, не воєнна диктатура... А володіє нині приватний капітал. Оце перша й основна властивість західньої демократії... Але капітал російський, а не західній... Російський капітал став одним з більших у світі, він продовжує рости... Він нагромаджується в західніх і вітчизняних банках. Єдине, що потрібне російському капіталу — це політичні і правні ґарантії стабільности правил гри. Йому байдуже, якої фарби режим дасть ті ґарантії. Приватний капітал уже не може існувати незалежно від світової фінансової системи. Фінанси, економіка, силові структури будуть, підтримуючи владу, гамувати намагання влади. Простіше говорячи, вони вирівняють диктаторські вискоки Лідера... І тоді виникнуть передумови для постання на Евразійському материку нової людської спільноти" (читай — російської імперії).

Соколов втішає себе і своїх російських читачів, що потрібні для цього реальні умови існують: „колосальна територія нинішньої російської держави", у Росії природних ресурсів (10,2 трильйонів долярів) більше, ніж у Бразилії, Південній Африці, Китаї та Індії разом, „на території Росії залишилася більша частина створеної Совєтським Союзом інфраструктури... постачання і розділ електроенерґії, тяжка індустрія, розвинута система залізниць, водний і повітряний транспорт... потенціяли воєнних і аерокосмічних технологій... телекомунікації". І, очевидно, „колишні совєтські республіки представляють собою ринок збуту продукції, витвореної ще згідно зі совєтськими традиціями і стандартами".

Як бачимо, враховано все. І вигідну для Росії співпрацю зі західнім світом, і застій в колишніх республіках СССР, які мали б далі розраховувати на російську продукцію, і географічне розташування. Але не враховано, що думатимуть ті ж західні держави і західньоевропейські народи, що недавно тремтіли перед „великим російським народом", і нові незалежні держави, і сусіди, землі яких загарбала Москва. А власне західні народи і новопосталі держави, а до того ще й народи, котрі покищо перебувають у складі Російської Федерації, і загарбані землі, що їх одбиратимуть властиві власники — саме вони всі рішатимуть, чи бути російській імперії, чи ні. А як вони рішатимуть, то ми вже бачимо!

КИЇВСЬКІ ЗАПИСКИ

Р. Л. Хомяк

Цінні папери нової України

(Недавно наш вашінґтонський кореспондент Ростислав Хомяк поїхав на три тижні до Києва, щоб подивитись, які там зміни зайшли під час його піврічної відсутности).

У травні–червні цього року на українському телебаченні часто показували реклямові ролики, які нагадували глядачам, що після 30-го червня Уряд перестане видавати приватизаційні сертифікати. Але перед кінцем червня довелося продовжити термін ще на пару місяців. Сьогодні в Україні без великих труднощів можна зустріти людей, які ще не вибрали свого сартифікату — документу, який дає право придбати собі акції (цінні папери) на частку державного підприємства, що стає приватним.

Але все таки справа посувається. Як казав мені Юрій Єхануров, голова Фонду Державного Майна України, півроку тому в Україні вже було 15 мільйонів осіб, які мали акції у підприємствах України і які обміняли приватизаційні сертифікати на акції; інші вже мають сертифікати, але ще не вирішили, де їх вложити.

„Могутній поштовх для приватизації, каже Єхануров, був в січні цього року. Це коли Президент зібрав керівників усіх міністерств і всіх реґіонів — обласних адміністрацій. Він поставив завдання тоді: закінчити малу приватизацію до середини року, а всю паперову приватизацію до кінця року. У нас ситуація така, що рішучість Президента була дуже важливим чинником". „Паперова приватизація" — це купно акцій підприємства за сертифікати. За малі підприємства, викуплені з державного майна, треба платити грішми; за середні і великі — інвестори платять грішми і сертифікатами.

Поштовх був потрібний, бо Верховна Рада України, в якій не бракує комуністів, соціялістів і популістів, практично зупинила приватизацію в 1994 році, все це під претекстом перевірки, що з державного майна можна продати, а що ні. Фонд Державного Майна виготовив список з 18,000 великих підприємств, які мали б іти під молоток. „Парлямент, каже Єхануров, заборонив приватизацію шести з половиною тисяч тих підприємств", але — запевняє Єхануров — Уряд плянує внести в парлямент пропозицію про те, щоб половину цих об'єктів, знятих із списку, таки дозволити приватизувати.

„Приватизація, підкреслює він, — це важливий компонент реформи". А Ґреґ Гуґер, керівник місії американської Аґенції міжнародного розвитку у Києві, пояснює: „Ми не дивимось на приватизацію як на якусь ціль; це тільки крок до цілі". Ціллю є нормальне бизнесове оточення для виробництва, торгівлі, інвестицій. Ціллю, підкреслює Гуґер, є добробут в Україні.

В додатку до звичайних приватизаційних сертифікатів для кожного громадянина України (ці сертифікати, до речі, були друковані у ЗСА за гроші згаданої аґенції), в лютому цього року Уряд України увів нові, компенсаційні сертифікати, щоб якоюсь мірою покрити втрати ощадностей населення, знищених брутальною інфляцією 1992-94 років. Якщо 1-го січня 1992 року на вашому рахунку в банку або в забезпеченевій компанії було, скажемо, 1,000 карбованців, вам належиться компенсаційний сертифікат вартістю у 2,200 разів більшою, себто вартістю у 2,200,000 купонів. Але ці сертифікати — пояснює Наталка Прокопович, керівник відділу у Фонді Державного Майна — видають у деномінаціях круглих мільйонів, тому після перемноження суми у банковій книжці вартість компенсаційного сертифікату збільшують до чергового мільйона: 1,000 карбованців в ощадбанку або в забезпеченевій компанії 1992 року дають сертифікат на суму 3 мільйони купонів.

В Україні діє ціла мережа сертифікатних центрів, де проводяться авкціони на продаж пакетів акцій середніх і великих державних об'єктів, які переходять у приватну власність, при чому є окремі авкціони, де приймають звичайні приватизаційні сертифікати, а окремі, де приймають компенсаційні — пояснює Н. Прокопович. На цих перших є встановлені номінальні вартості пакетів акцій і якщо покупці пропонують за них менше, акції знімають з продажу. „Якщо попиту нема, уточнює вона, то ми не можемо знизити ціну, але за компенсаційні, якщо навіть поданий один сертифікат, ми можемо продати той пакет... Тобто тут спрацьовують тільки попит і пропозиція". Заощадження, які після інфляції дорівнювали вартості пачечки сірників, а то й менше, мають шансу перетворитись на частинку майна України.

І тут, також, ми — платники американських податків — зробили свій вклад у відшкодування знищених інфляцією заощаджень українців і в їхній майбутній добробут: Аґенція міжнародного розвитку дала понад 3 млн. дол. на друкування компенсаційних сертифікатів — тим разом в Україні.

Микола Мушинка

І НАУКОЮ МОЖНА ДОПОМАГАТИ УКРАЇНІ

Ярослава Закревська, „Олекса Горбач, життєписно-бібліографічний нарис", Наукове Товариство ім. Шевченка, серія „Визначні діячі НТШ", ч. 5, Львів, 1995, 124 стор.

I

В наш час чомусь прийнято писати біо-бібліографічні монографії майже виключно про мертвих людей, творчість яких є вже остаточно здійснена. Книжка Ярослави Закревської про життя і наукову діяльність Олекси Горбача, одного з найвизначніших українських мовознавців післявоєнного періоду, є світлим вийнятком з цього правила. Вийнятковість праці полягає ще й у тому, що це книжка колишньої українсько-совєтської дослідниці про українського вченого-еміґранта, якого офіційна совєтська наука вважала „буржуазним націоналістом", „зрадником батьківщини", „фашистом" і т. п. Совєтські органи не раз вимагали від уряду Німеччини (де він живе від 1945 року) видати московському „правосуддю" українського вченого, як „військового злочинця". На щастя, Німеччина вміла захистити свого громадянина, якого науковий світ вважав одним з кращих славістів Европи.

Вже сама поява Олекси Горбача на міжнародних наукових конґресах і конференціях в Софії (1963), Марбурзі (1965), Букарешті (1967), Празі (1968), Атенах (1970), Варшаві (1973), Заґребі (1978) та в ряді інших міст викликала справжній жах у керівників „українських радянських делеґацій", бо (на відміну від багатьох інших західніх вчених, які свідомо замовчували правду, щоб не „пошкодити" взаєминам між СССР і Заходом), він і в доповідях, і в дискусіях, і в кулуарних дебатах на конкретних фактах розвінчував лицемірну практику совєтської псевдонауки, яка на словах проповідувала одне, а на ділі робила щось зовсім протилежне.

За змістом монографія Я. Закревської поділена на три основні частини.

У першій частині (стор. 3-27) авторка розглянула життєвий шлях вченого — вихідця із с. Романів на Львівщині (1918 року народження). Закінчивши Філію Академічної гімназії у Львові, він поступив на гуманітарний факультет Львівського університету, а після його закінчення в 1940 році був рекрутований у совєтську армію. На початку війни, в листопаді 1941 року, потрапляє у німецький полон, згодом (у 1943 році) до дивізії „Галичина", а з нею — до Чехії, Словаччини та назад до Німеччини. Після поранення у квітні 1945 року його евакуовано в табір для військовополонених в американській окупаційній зоні.

З 1947 році він продовжував свої університетські студії в УВУ. В 1948 році одружився з буковинкою Анною-Галею Луцяк, яка стала вірною супутницею його життя і надійною помічницею в науковій праці. Їхніми слідами пішли й діти, Катерина та Марко. В тому ж 1948 році в УВУ у Мюнхені він захистив докторську дисертацію, а в 1951 році габілітувався на доцента. В 1952 році став позаштатним викладачем польської й української мов у Гітінґенському університеті, в 1956 році — штатним викладачем цих же мов у Марбурзькому, від 1958 року — Франкфуртському університетах. В останньому він до пенсії в 1980 році, як звичайний професор, очолював катедру славістики. Під час літніх канікул він постійно викладав українську мову в УВУ. Був одним із засновників та науковим секретарем НТШ в Европі. Зокрема активною була його праця в редакції „Енциклопедії українознавства" — основному виданні НТШ. Після розвалу комуністичної системи О. Горбач нав'язав тісну співпрацю з нововідкритим НТШ у Львові. Певним резюме першої частини праці є додаток „Основні дати життя і творчости Олекси Горбача" (стор. 82-85).

В другій частині (стор. 28-72) Я. Закревська розглянула наукову діяльність О. Горбача, зокрема в недостатньо досліджених ділянках українського мовознавства: історії мови, діялектології, лексикології та лексикографії. Авторка охарактеризувала методологічну концепцію вченого так: „Наукова діяльність проф. Олекси Горбача багатогранна, але є в ній одна суттєва риса, яка характеризує всі його наукові праці — це прискіплива увага до фактичного метаріялу" (стор. 28). Цю свою провідну тезу вона документує аналізою багатьох наукових праць вченого, зібраних у семитомне видання (О. Горбач, Зібрані статті у семи томах. Мюнхен, 1993). Цей семитомник, виданий фотодруком на власні кошти автора тиражем у сто примірників, вона вважає справжнім подвигом вченого. Праці кожного тому авторка піддала ґрунтовній аналізі, відкриваючи перед читачем багатогранні концепції, активні пошуки і неочікувані знахідки вченого-мовознавця.

Складні наукові поняття авторка подала так, що й неспеціяліст легко зрозуміє новизну мовознавчих відкрить вченого. Щоб заощадити місце, вона користується скороченнями, посилаючись на відповідні точки тут же публікованої бібліографії.

Цікавим є розділ про українське арго та діялектологічні дослідження О. Горбача, серед яких є і монографія „Південнолемківська говірка й діялектичний словник села Красний Брід бл. Меджилаборець (Пряшівщина)", (Мюнхен, 1973).

Свої висновки щодо поглядів О. Горбача на актуальні питання мови вона не обмежує лише аналізою його наукових праць, але часто цитує і його листи до неї, журнальні інтерв'ю і навіть приватні розмови з вченим.

(Закінчення буде)

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

У ВІВТОРОК, 23-ГО ЛИПНЯ, члени Палати Репрезентантів закликали до поширення Північно-атлантійського оборонного союзу та відразу виділили 60 млн.дол. для того, щоб допомогти трьом першим аплікантам дорівняти вимогам НАТО. Це рішення прийнято голосами 353 до 55 та підкреслено, що Польща, Мадярщина та Чехія є тими трьома країнами, що зробили найбільше поступу, щоб задовільнити вимоги НАТО, тому їм треба допомогти. У рішенні також говориться і про те, що Конґрес уважає, що ЗСА повинні підтримати намагання Словенії, Словаччини,Естонії, Латвії, Литви, Болгарії, Румунії, Албанії, Молдови та України, щоб відповісти вимогам НАТО і тим самим стати членами цього 47-річного оборонного союзу. Це схвалення не пропонує поіменно будь-якої країни на членство в НАТО, ані не встановляє будь-якої дати для збільшення цієї організації.

Відсвяткували...

(Закінчення зі стор. 1)

прапора. Під протестом стояли зокрема прізвища тодішнього секретаря Печерського райкому партії Леоніда Косаківського та молодого кандидата історичних наук Дмитра Табачника.

Нині покласти квіти до прапора прийшли не лише ті, хто голосував за його підняття, а й дехто з тих, хто голосував проти, — щоб продемонструвати громадське примирення і готовість спільно будувати незалежну державу.

Гуртки Плекання Української Мови

Світова Спілка Професійних Учителів (УССПУ) — молода організація професійних учителів українського роду різних предметів навчання, яка нараховує вже понад 2,000 членів у 20-ох країнах світу, проявляє різноманітну діяльність для добра нашого народу, а особливо для нашої шкільної молоді, де вона не проживала б на земній кулі.

Ось тепер УССПУ розпочала організування Гуртків Плекання Української Мови (ГПУМ). В короткому часі такі гуртки постали в різних країнах і місцевостях нашого проживання. Перший ГПУМ постав у Філядельфії і назвав себе „Соняшники". Другий ГПУМ появився також у Філядельфії і прийняв назву „Мальви". Ці гуртки нав'язали контакт з такими ж у Кам'янець-Подільському і Києві. А тут уже й нові ГПУМ зареєструвались: з Алупки у Криму, з Харкова, з Донецького, з Шепаровець біля Івано-Франківського, з Тернополя, з Воронежу (Росія), з Бібрки та Слов'янського, а найбільший з них з Румунії, який нараховує 72 члени. Віддані нашій справі українські вчителі, члени УССПУ, взяли ці гуртки під свою опіку і проводять відповідні програми з ціллю плекання української мови.

Ідея ГПУМ при УССПУ сприйнята дуже позитивно в Україні і в діяспорі, бо, як повідомляють нас члени УССПУ з різних країн світу, нові ГПУМ організуються досить скорим темпом. Тому наша організація, підготовляючи вже свій п'ятий світовий з'їзд у Києві, рівночасно підготовляє під своєю опікою перший світовий з'їзд ГПУМ також у столиці України. Це бу-де прекрасна нагода для нашої шкільної молоді з цілого світу зустрітись в Києві та провести корисно час.

ГПУМ-ці, стаючи членами, складають таку „обіцянку-зобов'язання": „Я (ім'я і прізвище), член (-киня) Гуртка Плекання Української Мови, зобов'язуюся і обіцяю, що завжди у моєму житті буду шанувати мою українську мову, нею говорити з моїми українськими друзями і знайомими, читати українську літературу, газети, журнали, удосконалювати її додатковими курсами, співати українські пісні і робити все, щоб моя рідна українська мова була на високому рівні культурної української людини. В цьому буду допомагати всім моїм українським друзям тут і розкиненим по широкому світі. Буду також заохочувати моїх друзів ставати членами ГПУМ, щоб згуртувати у цій шляхетній організації всю українську молодь світу. Так мені, Боже, допоможи!"

Після зложення „обіцянки-зобов'язання" нові члени одержують стрічки з написом ГПУМ. Програми ГПУМ є дуже різноманітні, так що молодь все зайнята і не нудиться та виконує своє завдання з охотою, бо програми укладають разом вчителі-опікуни і молодь ГПУМ.

Ось під час цих вакацій філядельфійські „Соняшники" і „Мальви" зобов'язались збирати поміж нашими людьми українські загадки. Тому просимо допомогти їм у цьому, коли діти наші прийдуть до вас. Видамо книжечку українських загадок. Це буде заслуга тих гарних наших діточок і ваша.

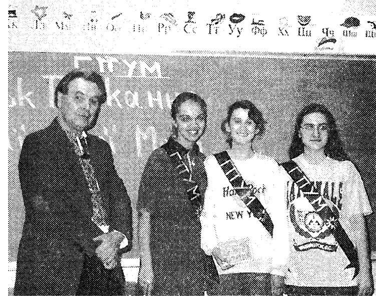
Допоможіть нам і фінансово, бо всім відомо, що без гроша важко здійснювати хочби найкращі ідеї. Чеки слід виписувати на: UWAPE (Ukrainian World Association of Professional Educators).

УССПУ видає газетку „Ластівка". А для ГПУМ незадовго появиться перше число газетки „Ластів'ятко".

Ми вдячні нашій українській пресі, яка завжди прихильно ставиться до нашої праці, поміщує наші дописи і тим самим допомагає нашій спільній справі.

Гурток Плекання Української Мови „Соняшники" у Філядельфії (зліва): Оксанка Купіха — голова, Зоряна Михайлович — касир, Аня Керницька — заступниця голови і Зиновій Квіт — голова УССПУ.

ГПУМ „Мальви", Філядельфія (зліва): Віолета Купецька — голова, Зоряна Купецька — член, Орися Пилип — заступниця голови, Таня Дунканич — писар.

Рівночасно закликаємо наше професійне вчительство Америки й Канади вступати в члени УССПУ і допомагати також українському народові і шкільній молоді. З порадами, моральною і матеріяльною допомогою слід звертатись на таку адресу: UWAPE (Attn. Z. Kwit), 804 N. Woodstock Str., Philadelphia, Pa. 19130.

Тому що у нас є нові пляни, які ми переводимо в життя, будемо постійно інформувати нашу громаду про їх поступ.

Зиновій Квіт

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона вирішив не відкликати номінації фльоридського конґресмена Даґласа Пітерсона на становище американського амбасадора до В'єтнаму. Причиною можливого відклику були сумніви адвокатів,чи це не буде суперечити точці Конституції, де говориться про те, що урядуючий член Конґресу не має права в цьому часі приймати інших призначень. Одначе після перевірення адвокатами, що це призначення стало б дійсним аж після закінчення його каденції в Конґресі, його кандидатури не відтягнено. Конґресмен Д. Пітерсон — ветеран В'єтнамської війни, що понад шість років був в'язнем Північного В'єтнаму.

ВПЕРШЕ ВІД ПОЧАТКУ Боснійської війни в 1992 році високопоставлені боснійські урядовці та підприємці офіційно відвідали Сербію. Дводенні відвідини цієї 40-членної делеґації на думку аналітиків є першим і важливим кроком у відновленні взаємних стосунків між Боснією та Сербією, яка підтримувала боротьбу боснійських сербів проти боснійського уряду. Делеґація відбула цілий ряд розмов з офіційними чинниками Сербії, включно з президентом Слободяном Мілошевічем, націоналістичну політику якого уважають головною причиною започаткування Боснійської війни.